

IX.Z-učivo na období 18.-22.1.2021-9.týden DV

IX.Z český jazyk, učivo na období 18.-22.1. 2021:

Přídavná jména - druhy

Přídavná jména - stupňování

- Přídavná jména vyjadřují vlastnosti osob, zvířat a věcí nebo je blíže určují.
- Jsou ohebná, skloňují se.
- Shodují se s podstatným jménem v rodě, čísle a pádě.
- Ptáme se na ně otázkami: jaký?, který?, čím?
- Určujeme u nich pád, číslo, rod a (druh, vzor).

- Podle zakončení rozlišujeme **3 druhy přídavných jmen**:

Tvrdá (vzor **mladý**) - mají v 1. pádě jednotného čísla tři koncovky pro tvary jednotlivých rodů: **-ý, -á, -é** (**mladý muž, mladá žena, mladé dítě**).

Měkká (vzor **jarní**) - mají v 1. pádě jednotného čísla ve všech rodech stejnou koncovku: **-í** (**jarní vzduch, jarní louka, jarní počasí**).

Přivlastňovací (vzor **otcův, matčin**) - tvoří se od podstatných jmen označujících osoby, zvířata nebo od vlastních jmen zvířat (**otcův stůl, otcova brašna, otcovo kolo; matčin stůl, matčina brašna, matčino kolo**).

PRACOVNÍ LIST - **Doplňte správně chybějící písmena:**

Krajina s osaměl_m_ vrchy oslňovala oči bíl_m jiskřiv_m sněhem. Les se skvěl v zimn_ nádheře. Větve stromů byly ověšené ledov_m_ krystaly a spojené dlouh_m_ šňůrami jíní. Blýskaly se v slunečn_ch paprscích jako ryz_ diamanty a upoutávaly divákov_ oči hrou duhov_ch barev. Na zamrzl_ch rybnících se klouzali mal_ i velc_ kluci v tepl_ch kabátech. Výjev téměř jako z Ladov_ch pohlednic.

Vypište přídavná jména a zařadte je k druhům.

Měkká	Tvrdá	Přivlastňovací

2. *Stupňujte přídavná jména:*

a) obtížný – _____

b) hluboký – _____

c) široký – _____

d) nízký – _____

e) vysoký – _____

Napište v množném čísle:

Jiráskova kniha, drzý lupič, ranní rosa, dědečkův holub, pověřčivý chlapec, s plechovou krabicí, lovecký pes, otcův přítel, s ryzí povahou, s Karlovým bratrem, španělský tanečník

5. *Ze slov v závorkách vytvořte přídavná jména:*

(víno) réva _____ (město) úřad _____

(den) světlo _____ v (babička) světnici _____

(Francouz) sportovci _____ (bylina) čaj _____

4. *Napište v množném čísle:*

Jiráskova kniha, drzý lupič, ranní rosa, dědečkův holub, pověřčivý chlapec, s plechovou krabicí, lovecký pes, otcův přítel, s ryzí povahou, s Karlovým bratrem, španělský tanečník

1. stupeň

Jedná se o základní tvar přídavného jména (často tvar ve slovníku).

Příklad:

- obtížný
- krásný
- velký
- malý
- sladký
- levný
- dostupný
- efektivní
- chytrý
- známý

2. stupeň

U přídavných jmen patří 2. stupeň mezi nejčastěji užívané. Tvoříme ho nejčastěji příponami -ější/ -ejší (*příjemnější, veselejší*), -ší (*užší, sladší, nižší, mladší*) k základnímu tvaru (1. stupni). V praxi tedy od základního tvaru odtrhneme koncovku (např. slovo levný odtrhneme -ý) a vznikne základ slova (levn), k němu přidáme příponu -ější a vzniká **přídavné jméno ve 2. stupni** – levnější.

- obtížný – obtížnější
- krásný – krásnější
- levný – levnější
- dostupný – dostupnější
- efektivní – efektivnější
- chytrý – chytřejší
- teplý – teplejší

Můžeme narazit na přídavné jméno, jehož kořen končí na **-t** nebo **-d**, 2. stupeň tedy vytvoříme tak, že odtrhneme příponu **-ký** a nahradíme příponou **-ší**.

- prudký – prudší
- hladký – hladší
- sladký – sladší
- krátký – kratší

Podobný příklad je i u přídavných jmen, které mají kořen zakončen na **-ch**. V tomto případě používáme příponu -ší, se psaním dvou **-šš-**.

- hluchý – hlušší
- plochý – plošší
- suchý – sušší
- tichý – tišší

Poslední přípona, se kterou můžeme vytvořit 2. stupeň, je **-í**. Tu využíváme u přídavných jmen **zakončených na -ký**. Od slova odtrhneme -ký a nahradíme ho příponou -čí.

- hebký – hebčí
- hezký – hezčí
- křehký – křehčí

- lehký – lehčí
- měkký – měkčí
- mělký – mělčí
- trpký – trpčí

3. stupeň

Poslední – 3. stupeň vychází z tvaru 2. stupně. Přidáváme před druhý stupeň předponu **nej-**.

- nejkratší
- nejhezčí
- nejefektivnější
- nejsladší
- nejlehčí
- nejměkčí
- nejchytřejší
- nejkrásnější

Nepravidelné stupňování přídavných jmen

Pozor na zvláštnosti při stupňování! Některá přídavná jména vyžadují specifické tvary a stupňují se nepravidelně, tedy nelze na ně uplatnit výše zmíněné zásady. Např.: *zlý* (1. stupeň) – *horší* (2. stupeň) – *nejhorší* (3. stupeň) nebo *dobry* (1. stupeň) – *lepší* (2. stupeň) – *nejlepší* (3. stupeň). Všechna tato přídavná jména jsou vypsána zde:

- dlouhý – delší
- malý – menší
- velký – větší
- dobrý – lepší
- zlý – horší

Přídavná jména – pracovní list

Stupňování přídavných jmen

1. Najdi a podtrhni v textu přídavná jména. Napiš, o jaký stupeň se jedná. Zajímám se o matematiku. Baví mě řešit záludné slovní úlohy. Umím vypočítat těžké příklady. Můj nejlepší kamarád Petr však vypočítá těžší. Je lepší počtář než já. Snažím se být stejně tak dobrý jako on, ale musím se ještě hodně učit. Matematika je však pro mě i přesto zábavná, daleko zábavnější než český jazyk.

2. Doplň do vět tvar 2. stupně přídavného jména. Maminka upekla dobrý koláč, babička však peče ještě _____. Mám dlouhé vlasy, ale moje kamarádka má _____. Potok je hluboký, řeka je však _____. Brno je rozsáhlé město, Praha je ale _____. Vrchol Praděd je vysoký, Sněžka je však _____. Ocel je tvrdá, diamant je ale _____. Z diktátu jsem dostala špatnou známku, mohlo to být ještě _____. Tatínek si koupil drahé auto, strýc má ale daleko _____

IX.Z angličtina, učivo na období 18.-22.1. 2021:

- 1) Přečtěte si článek na straně 28 v učebnici.
- 2) Z článku si vypište slovíčka, kterým nerozumíte a pokuste se najít jejich význam ve slovníku, výrazy si запиšte.
- 3) Do sešitu si udělejte výpisky ze cvičení č. 2/str. 28.

Odpovězte, stačí česky, na následující otázky podle článku z učebnice:

- 1) Kde žáci kreslili?
- 2) Kde bude instalována výstava obrázků?
- 3) Co je potřeba udělat ve třídě po skončení rozhovoru?

Uvedené úlohy vyplňte přímo do pracovního listu a pošlete na můj mail nebo přineste následující týden do školy. sarka.fajkosova@zskladnoparizska.cz

Nezapomeňte si průběžně doplňovat slovníček a opakovat slovíčka. **Slovníček i výpisky v sešitě budu kontrolovat po návratu do školy a budu známkovat.**

IX.Z matematika, učivo na období 18.-22.1. 2021:

Z učebnice na straně 75 a 76 si udělejte výpisky do sešitu. **Nezapomeňte, že po návratu do školy budu sešity kontrolovat a budou součástí známky na vysvědčení.**

- 1) Způsoby vyjadřování funkce
- 2) Vyjádření funkce – tabulka, graf

Úkoly:

- 1) Kdo zavedl pravoúhlou souřadnicovou soustavu?
- 2) V kterém století žil?
- 3) Do rovnice $y = 0,2x$ dosazuj proměnnou x z tabulky.
- 4) Doplň písmena dle šifry na straně 68 (vpravo dole) v učebnici.

x	300	175	45	275	100	300	425	50	200	175	225	45	50	300
y														
písmena ze šifry														

Uvedené úlohy vyplňte přímo do pracovního listu a pošlete na můj mail nebo přineste následující týden do školy. sarka.fajkosova@zskladnoparizska.cz

IX.Z ruský jazyk, učivo na období 18.-22.1. 2021:

Psaná azbuka, čtení psané azbuky

Učebnice – Raduga str. 1/15 cvičení 5.4 – přečti text a pomocí azbuky přelož do češtiny a přepiš na tento list!

IX.Z fyzika, učivo na období 18.-22.1. 2021:

Udělat výpisky do sešitu:

Využití radioaktivity

Ionizující záření našlo uplatnění v nepřeberném množství různých aplikací. Všimneme si jenom těch oblastí, které více či méně souvisí s naším denním životem. Používané radionuklidy se získávají buď z materiálů vykazujících přírodní radioaktivitu, nebo se připravují ozařováním v reaktorech nebo urychlovačích. Kromě toho je možné radionuklidy získat i z vyhořelého paliva jaderných reaktorů.

Využití v průmyslu

- průmyslová defektoskopie: výrobek se prozařuje zářením gama a na jeho opačné straně se umístí kazeta s filmem. Skryté vady materiálu se projeví různým stupněm zčernání filmu
- hlásiče kouře a požáru: čidlo obsahuje radioaktivní zářič a, který v čistém vzduchu udržuje slabý proud mezi elektrodami. Kouř v prostoru způsobí změnu tohoto proudu a elektronika hlásiče na ni zareaguje
- měření tloušťky materiálu: záření β prochází měřeným materiálem a je jím pohlcováno v závislosti na tloušťce vrstvy. Metoda se využívá např. ve válcovnách plechu nebo při výrobě plastů
- radiační polymerace: ozařením dojde k polymeraci materiálů, sloužících k výrobě sportovní výstroje, obuvi, čalounění apod.
- stopovací metody: vhodný radioizotop se přimísí např. ke zpracovávanému materiálu a umožňuje tak kontrolovat promíchávání směsí, úniky netěsnostmi v potrubí, opotřebení součástek strojů apod.

Využití ve zdravotnictví

- Radioaktivní a rentgenové záření se začalo využívat v medicíně téměř ihned po jejich objevu a dnes patří využívání nukleární medicína k významným lékařským oborům.
- diagnostika: používají se např. metody obdobné stopovacím metodám v průmyslu. Do organismu jsou zavedeny vhodné radioizotopy a měří se stupeň jejich absorbování různými tkáněmi a orgány
- radiofarmaka: při léčení zhoubných nádorů štítné žlázy se zářič dostane přímo do ložiska nádoru, jeho účinek se omezuje prakticky jen na ozařovaný nádor
- radioterapie: zhoubné nádory se ozařují zdroji, umístěnými mimo tělo pacienta. Používá se buďněkolik nepohyblivých zdrojů (paprsky z nich jsou soustředěny do místa nádoru), nebo jednoho zdroje pohybujícího se po kružnici (ozařovaný nádor je ve středu této kružnice)
- radiochirurgie: k operacím, například mozku, se využívá pronikavé záření. Známý Leksellův gama nůž má v ozařovací hlavici zabudováno 201 zářičů g, jejichž paprsky jsou soustředěny do operovaného místa
- balneologie: používání radioaktivních koupelí má dlouhou tradici, např. v lázních Jáchymov. Léčí se zde hlavně nemoci pohybového ústrojí.
- sterilizace materiálu: ionizující záření ničí choroboplodné zárodky bez nutnosti zahřívání materiálu na vysokou teplotu. Takto se dá získat i sterilní strava při omezené funkci imunitního systému pacienta

OTÁZKA NA ZNÁMKY:

1. Vyhledej na internetu kde a jak se ještě využívá radioaktivita (kromě zdravotnictví a průmyslu).

IX.Z přírodopis, učivo na období 18.-22.1. 2021:

Učebnice str. 74, 75 – přečíst a udělat výpisky

Tabulku přepsat či vystřihnout a nalepit do sešitu!

čas v mil. let	geologické období		evoluce organismů, geologické události	
od 4600	předgeologické období		bez výskytu života	
od 3800	prahory		první jednobuněčné organizmy	
od 2500	starohory		první zalednění na Zemi, život jen ve vodě	
od 590*	prvohory	starší	kambrium	první mnohobuněčné organizmy s vnějšími schránkami, trilobiti, první ryby
			ordovik	
			silur	první suchozemské rostliny trilobiti, ryby, první hmyz
			devon	
do 250		mladší	karbon	první život na souši, obojživelníci, první plazi, kapradňorosty, začíná se tvořit uhlí, dopad meteoritu, první velké vyhynutí
	perm			
od 250	druhohory	trias	éra praplastů – dinosaurů, dopad meteoritu (vyhynutí dinosaurů)	
		jura		
do 66		křída		
od 66	třetihory	starší	éra savců, rostlinstva a živočišstva dnešního typu	
do 1,8		mladší		
od 1,8	čtvrtohory	starší	poslední zalednění na Zemi, vývoj člověka	
od 0,01		mladší	člověk dnešního typu	

PRACOVNÍ LIST NA ZNÁMKY

Doplň tabulku:

Geologické období	Hlavní geologické události, evoluce organismů
	první zalednění na Zemi, život jen ve vodě
prahory	
	poslední doba ledová, vývoj člověka
třetihory	
	éra praplastů – dinosaurů
prvohory	
	bez výskytu života

Chemie IX.Z – učivo 18. 1. – 22. 1. 2021

14. hodina – **Kyslíkaté deriváty - hydroxyderiváty** – učebnice s. 54 -58 – vše si zapiš do sešitu

Jsou to deriváty uhlovodíků, které v molekulách obsahují vázané atomy uhlíku.

Kyslíkaté deriváty uhlovodíků :

1. Hydroxyderiváty
2. Karbonylové sloučeniny
3. Karboxylové kyseliny

V dnešní hodině probereme 1. skupinu – tj. hydroxyderiváty – sloučeniny s hydroxylovou skupinou – OH připojenou k uhlovodíkovému zbytku.

Pokud je uhlovodíkový zbytek odvozen od uhlovodíku s otevřeným nebo cyklickým řetězcem – nazývají se alkoholy.

Pokud je odvozen od aromatického uhlovodíku – nazývají se fenoly.

ALKOHOLY

Jsou to deriváty uhlovodíků, které mají v molekule vázanou hydroxylovou skupinu –OH.

Názvosloví alkoholů – název je jednoslovný, skládá se z názvu uhlovodíku a zakončení na –ol – např. methanol. Název můžeme utvořit také z uhlovodíkového zbytku a slova alkohol – methylalkohol.

Pokud molekula alkoholu obsahuje více hydroxylových skupin, píšeme před zakončením na –ol čísla atomů uhlovodíku, n kterých jsou –OH skupiny vázány a předponou vyjadřující počet skupin v molekule.

Učebnice s. 55 – 2 tabulky – postup pro tvorbu vzorce – z názvu a tvorbu názvu – ze vzorce – pročti a snaž se pochopit.

Rozdělení alkoholů – podle počtu skupin –OH v molekule

- a) Jednosytné – obsahují 1 –OH skupinu
- b) Vícesytné – obsahují více –OH skupin

Zástupci alkoholů:

Methanol $\text{CH}_3\text{-OH}$ – bezbarvá kapalina, se zápachem, hořlavá, prudce jedovatá, při požití menšího množství způsobuje oslepnutí nebo smrt.

Využívá se jako rozpouštědlo a přísada do pohonných hmot, vyrábí se z něj formaldehyd.

Ethanol C_2H_5OH – bezbarvá, hořlavá kapalina, se vzduchem tvoří hořlavou směs, vyrábí se ethanolovým kvašením cukrů (lihovarnictví), průmyslově se vyrábí ethanolovým kvašením melasy (odpad při zpracování řepy cukrovky) nebo bramborového škrobu. Po kvašení se ethanol odděluje destilací.

Další alkoholy: glycerol, ethylenglykol

FENOLY

Jsou to deriváty uhlovodíků, které obsahují hydroxylovou skupinu $-OH$ vázanou na benzenové jádro.

Fenol – bezbarvá krystalická látka, má leptavé účinky, je jedovatá, je obsažen v dehtu. Slouží k výrobě nátěrových hmot, lepidel, plastů, syntetických vláken.

Prohlédni si obrázky a pokusy v učebnici s. 55 -58

Úkoly k textu - vypracuj písemně:

Nakresli strukturní vzorce těchto kyslíkatých derivátů uhlovodíků:

Methanol

Ethanol

Propanol

Pracovní činnosti – IX.Z – učivo 18. 1. – 22. 1. 2021

Svět práce – pracovní prostředí vybraných profesí, vstup na trh práce, osobní prezentace, pravidla slušného chování

Vyplň pracovní list tak, aby odpovídal tvé osobnosti – informační základna pro volbu povolání

1. Otevři si libovolný webový vyhledávač a pomocí vhodných hesel se pokus najít, na koho se lze obrátit v případě potřeby kvalifikované rady při volbě povolání.
2. Zamysli se, jaké jsou tvoje nároky na povolání, které jednou budeš vykonávat.
3. Které povolání tyto nároky nejlépe splňuje?
4. Máš pro toto povolání předpoklady? Jaké?
5. Existují v tvém okolí vzdělávací a pracovní příležitosti v tomto oboru?
6. Najdi webové stránky úřadu práce a vyber si 3 libovolné nabídky 3 různých zaměstnání.
Zaměstnání 1:
Zaměstnání 2:
Zaměstnání 3:
7. Porovnej, jaké máš předpoklady pro vykonávání těchto 3 zaměstnání.
Zaměstnání 1:
Zaměstnání 2:
Zaměstnání 3:
8. Porovnej, jaké vzdělání je nutné pro tyto 3 zaměstnání.
Zaměstnání 1:
Zaměstnání 2:
:
Zaměstnání 3:
9. Porovnej, jaké rysy či vlastnosti osobnosti jsou vhodné pro tyto 3 povolání.
Zaměstnání 1:
Zaměstnání 2:
Zaměstnání 3:

IX.Z zeměpis, učivo na období 18.-22.1. 2021:

Téma: STÁTY PODLE VNITŘNÍHO USPOŘÁDÁNÍ

- učebnice str. 58 – přečti si, prostuduj a do šk. sešitu si napiš nadpis přepiš si graf:

Téma: STÁTY PODLE NÁRODNOSTNÍHO SLOŽENÍ OBYVATEL

- učebnice str. 59 – přečti si, prostuduj a do šk. sešitu si napiš nadpis STÁTY PODLE NÁRODNOSTNÍHO SLOŽENÍ OBYVATEL a napiš zápis v modrém rámečku dole na str. 59, který shrnuje nejdůležitější fakta z cele kapitoly o státech a jejich uspořádání
- podívej se na inspirativní video k tématu: [Světová populace \(10000 př.n.l. do 2020 n.l.\) podle světadílů - YouTube](#)

IX.Z dějepis, učivo na období 18.-22.1. 2021:

Do školního sešitu:

V dubnu roku 1945 byla založena v San Francisku ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ (OSN). Mezinárodní organizace, která měla pomáhat řešit konflikty ve světě pomocí jednání a zabránit tak další válce.

Od listopadu 1945 do října 1946 zasedal v německém městě NORIMBERK mezinárodní vojenský soud. Odsoudil za zločiny proti lidskosti a míru německé důstojníky.

Po skončení druhé světové války jednaly v Evropě, v Postupimi u Berlína (Německo), státy USA, SSSR, VELKÁ BRITÁNIE o uspořádání Evropy a postavení Německa. To bylo rozděleno do čtyř okupačních pásem. V roce 1949 se tři okupační zóny, západní, spojily a vyhlásily jednotný stát SPOLKOVOU REPUBLIKU NĚMECKKO (SRN). Poslední okupační zóna byla vyhlášena NĚMECKOU DEMOKRATICKOU REPUBLIKOU (NDR).

SVĚT SE ROZDĚLUJE NA:

Státy s demokratickým zřízením a tržním hospodářstvím

USA + STÁTY ZÁPADNÍ EVROPY = ZÁPAD

Státy s nedemokratickým zřízením a zestátněným hospodářstvím

SSSR + STÁTY STŘEDNÍ A JIHOVÝCHODNÍ EVROPY = VÝCHOD

ZAČALO OBDOBÍ STUDENÉ VÁLKY, které trvalo více než 40 let.

IX.Z výchova k občanství, učivo na období 18.-22.1. 2021:

Zopakuj si: učebnice str. 31 - 31 (Člověk, stát a hospodářství – finanční gramotnost: historie peněz, funkce a forma peněz)

Možnosti platby, platební karta, příkaz k úhradě, inkaso

Za zboží a služby můžeme zaplatit:

hotově – penězi: přímo u obchodníka nebo poštovní poukázkou

bezhotovostně: převod peněz mezi nakupujícím a prodávajícím prostřednictvím banky – zaplatíme platební kartou nebo převedeme platebním příkazem peníze z účtu na účet

Bankovní účet – tam přicházejí peníze (mzda, sociální dávky...) nebo odcházejí peníze (výběr z bankomatu, platba kartou u obchodníka). Veškeré pohyby peněz za měsíc můžeme vidět na výpisu z bankovního účtu. Je to přehled provedených a přijatých plateb, úroků, poplatků atd.

Každý bankovní účet má svoje číslo např. 123456789/0100. Za lomítkem je kód banky, u které je účet zřízen. K bankovnímu účtu lze pořídit platební kartu.

Platební karta: a) debetní – využívá dostupné finanční prostředky, které máme na účtu
b) kreditní (úvěrová) – v případě potřeby umožňuje čerpat úvěr – peníze čerpáme z banky, úvěr s úroky je nutné do určitého termínu splatit

Kartou můžeme platit i na internetu v e-shopech.

Příkaz k úhradě – lze zadat několika způsoby (prostřednictvím mobilního telefonu, internetu, osobně v bance)

Inkaso – patří k bezhotovostním platbám, platíme např. popelnici, elektřinu, mobilní operátor atd.

Úkol – doplň přímo sem:

- 1) Jakými způsoby můžeme platit za služby a zboží?
- 2) Co má obsahovat každý bankovní účet?
- 3) Jak se jinak nazývá kreditní karta?
- 4) Napiš 3 možnosti, jak se zadá příkaz k převodu peněz z účtu na účet.
- 5) Je inkaso bezhotovostní platba? ANO x NE (vyber správnou odpověď)

